

Голові разової спеціалізованої
вченої ради
в Національному університеті
«Одеська політехніка»
доктору економічних наук, профе-
сору
Філіпповій С.В.

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту Івченко Ірини Юріївни на дисертацію Дудника Олексія Олександровича «Інноваційні технології в управлінні портфелем проєктів ІТ-компаній», подану до захисту в разову спеціалізовану вчену раду Національного університету «Одеська політехніка» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

1. Актуальність теми дисертації

Розвиток суспільства в останні десятиліття відрізнявся швидкими змінами в технологіях, зростаючим поширенням цифрованих пристроїв і послуг, що супроводжувалося розширенням аналітики великих даних, штучного інтелекту, хмарних обчислень та цифрових платформ.

На сучасному етапі розвитку економіки України ІТ-галузь демонструє позитивну динаміку; є однією з найбільш активних та прибуткових. Тому особливого значення набуває забезпечення ефективного функціонування головних суб'єктів галузі – аутсорсингових та продуктових ІТ-компаній. Діяльність ІТ-компаній відбувається в умовах підвищеної ентропії зовнішнього та внутрішнього середовища, що створює дефіцит достовірної, точної інформації. Згідно з цим реалізація одного з найважливіших аспектів діяльності ІТ-підприємств – управління ІТ-проектами – відбувається в умовах неповноти/неточності інформації, що в свою чергу, передбачає застосування спеціального математичного інструментарію та технологічної бази.

В представленому дослідженні доводиться необхідність та доцільність залучення апарату нечіткої логіки в процеси обґрунтування й прийняття економічних рішень з управління ІТ-проектами. Здійснюється спроба охопити проблему застосування достатньо інноваційного інструментарію як з теоретичної, так і з прикладної точки зору; запропонувати цілісний комплекс інструментально-аналітичного забезпечення підтримки прийняття рішень з конкретним впровадженням в практику роботи ІТ-компаній.

З погляду на той факт, що застосування нечіткої логіки ще не знайшло достатнього використання в розв'язанні задач управління та супроводжується багатьма невирішеними проблемами як математичного, так і технологічного характеру, поставлені наукові завдання дослідження можна вважати вельми актуальними та своєчасними.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Дисертаційна робота характеризується логічною структурою викладення матеріалу; належним обґрунтуванням висновків та пропозицій.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимогам до такого виду досліджень. Високий рівень обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність забезпечені:

- професійним вирішенням автором низки наукових завдань, що сприяло досягненню поставленої мети дослідження – розробці інноваційної основи інструментально-аналітичного забезпечення ефективного управління аутсорсинговими ІТ-проектами та обґрунтування економічних рішень на основі їх експертного оцінювання;
- використанням значної бази спеціальних літературних джерел за темою дисертації і достатнім масивом аналітичних даних;
- відповідністю предметної спрямованості дисертаційного дослідження предмету наукової спеціальності 051 «Економіка»;

- достатньою апробацією отриманих результатів на науково-практичних конференціях;
- довідками про впровадження та апробацію отриманих в процесі дослідження наукових результатів.

Ознайомлення з текстом дисертації дозволяє констатувати актуальність розроблення автором досліджуваної проблематики в цілому; відокремлення найбільш суттєвих проблем у предметних межах проведеного дослідження, а також – наявність новизни їх наукового доробку.

3. Наукова новизна одержаних результатів

В дисертації автором отримано нові, науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв’язують важливу науково-практичну задачу – розроблення інструментально-аналітичного підґрунтя прийняття економічних рішень з управління ІТ-проектами. Концепція розробки – поєднання загального контуру прийняття управлінських рішень з апаратом нечіткої логіки, вбудованим в конкретні вузли аналізу поточних ситуацій.

Наукова новизна положень, висновків та рекомендацій полягає у наступному:

- вперше розроблено концептуальну модель системи прийняття рішень з управління ІТ-проектами на базі математичного апарату нечіткої логіки, що враховує невизначеність й неповноту/неточність інформації та забезпечує підвищення ефективності управління за рахунок оперативної обробки зовнішніх змін, притаманних реалізації ІТ-проектів ;
- вперше розроблено нечітку експертну систему FuzzyKIDE, що базується на оптимізованому механізмі нечіткого виводу: на відміну від існуючих зразків прискорює надання кінцевих експертних оцінок внаслідок зменшення навантаження на базу даних;
- удосконалено науково-методичний підхід до розв’язання задач стратегічного управління ІТ-компанією – стратегічної орієнтації компанії з професійного спрямування та максимізації прибутку;

- удосконалено науково-методичний підхід до обґрунтування й прийняття економічних рішень стосовно формування ІТ-компанією складу і структури портфоліо проєктів на різну часову перспективу;
- методи моніторингу поточного статусу ІТ-проєктів /портфоліо проєктів за рахунок здійснення багатофакторного аналізу впливів внутрішнього та зовнішнього оточення ІТ-компаній з використанням апарату нечіткої логіки;
- дістало подальшого розвитку інформаційне забезпечення процесів прийняття економічних рішень з управління ІТ-проєктами/ портфоліо проєктів за рахунок створення та актуалізації баз даних і знань нечіткої експертної системи FuzzyKIDE.

4. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Основні результати дисертаційної роботи викладено в 11 наукових працях: 1 монографія (в співавторстві); 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави; 3 статті у наукових фахових виданнях України, що включені у міжнародні наукометричні бази (2 статті – Scopus); 6 – тез доповідей на наукових конференціях.

Публікації охоплюють всі розділи дисертації та досить повно відображають зміст і результати досліджень і розробок, наведених в роботі. Аналіз публікацій та особистого внеску в них здобувача показує, що всі наукові положення та висновки, що містяться в дисертації та виносяться на захист, отримано здобувачем самостійно і узагальнено при оформленні дисертації.

5. Значення роботи для науки та практики

Результати наукових досліджень здобувача є практично значимими і полягають в розробці науково-обґрунтованого інструментально-аналітичного забезпечення ефективного управління проєктами аутсорсинговими ІТ-компаніями.

Результати роботи і рекомендації впроваджено ІТ-компанією INVERS B.V.

Результати використані у науково-дослідницькій діяльності та впроваджені у навчальний процес Національного університету «Одеська політехніка», що відзначено у відповідних довідках та акті про впровадження.

6.Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертація містить результати власних досліджень автора. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Фактів порушення академічної доброчесності в дисертації здобувача не виявлено.

7.Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

1.У розділі 1 (п. 1.2), на наш погляд, зайвим є розгляд відмінностей між поняттями «ризик» та «невизначеність», як достатньо відомих зі спеціальних наукових літературних джерел.

2.У розділі 1 (п. 1.2) більш чітка класифікація проблем, пов'язаних з управлінням моно-проектів та/або портфолію проектів, підкріплена відповідним графічним/табличним представленням, сприяла б більш прозорому структуруванню матеріалу.

3.В процесі визначення модельної основи – моделі побудови бази знань – нечіткої експертної системи FuzzyKIDE (п. 2.2.2) не зовсім ясно, як обирається тип функції належності для конкретних лінгвістичних змінних.

4.У розділі 3 більш уваги треба б було приділити визначенню конкретних коефіцієнтів довіри як з точки зору технології їх формування, так і стосовно змістовного наповнення.

5.У розділі 3 на прикладі конкретних експертних консультацій – наведених типових задач з управління ІТ-проектами – треба б було більше зосередитися на процедурі дефазифікації, тобто отримання чіткого результату-пропозиції експертної системи.

8. Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам

Дисертаційна робота Дудника Олексія Олександровича «Інноваційні технології в управлінні портфелем проєктів ІТ-компаній» є цілісним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що вирішує важливе науково-прикладне завдання, має теоретичну і практичну цінність у галузі управління ІТ-проєктами. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності є достатньо високим.

На підставі вищезазначеного можна констатувати, що дисертаційна робота Дудника О.О. відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами (згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341), а її автор – Дудник Олексій Олександрович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Офіційний рецензент:

доцент кафедри
економічної кібернетики та
інформаційних технологій
Національного університету
«Одеська політехніка»,
кандидат економічних наук, доцент

І.Ю. Івченко